

وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
حوزه معاونت آموزشی و امور دانشجویی
دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

مقررات و آیین نامه های عمومی دوره های
آموزش تکمیلی تخصصی (فلوشیپ)

مقررات و آئین نامه های دوره های آموزش تکمیلی تخصصی (فلوشیپ)

بخش اول : کلیات

ماده ۱ - هدف

هدف از برقراری دوره های تکمیلی تخصصی (فلوشیپ) افزایش مهارتهای عملی و دانش نظری پزشکان متخصص در راستای ارتقاء کیفیت خدمات تخصصی و آموزش پزشکی و نیز دستیابی به آخرین یافته های علمی پزشکی می باشد.

ماده ۲ - تعریف دوره

دوره تکمیلی تخصصی بالینی پزشکی طی آموزش در رشته هایی است که از یک سو نیاز به آرایه آموزش های تکمیلی تخصصی برای ارتقاء مهارت عملی تخصصی آن رشته وجود داشته و از سوی دیگر آرایه آن در قالب دوره های فوق تخصصی وجود نداشته باشد. متقاضیان واجد شرایط با داشتن مدرک دانشنامه تخصصی پزشکی و گذراندن مراحل ذیل به اخذ گواهی تکمیلی تخصصی نایل می شوند.

الف) پذیرش در آزمون ورودی تکمیلی تخصصی (فلوشیپ)

ب) موفقیت در طی دوره آموزشی (علمی و عملی) مصوب در یکی از دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مورد تأیید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

ج) اعلام موفقیت در اتمام دوره آموزشی تکمیلی تخصصی توسط دانشگاه مربوطه

ماده ۳ - تعریف فلو

فلوی تکمیلی تخصصی به فردی اطلاق می شود که با داشتن مدرک دانشنامه تخصصی و یا گواهی قبولی آن و پذیرش در آزمون ورودی، در یک رشته به کسب مهارتهای عملی و آموزش های نظری و فعالیتهای پژوهشی بپردازد.

بخش دوم: شرایط پذیرش

الف) شرایط عمومی

ماده ۴ - شرایط پذیرش فلو در رشته های تکمیلی تخصصی بالینی :

۴/۱ - شرکت و قبولی در آزمون پذیرش فلو

۴/۲ - داشتن مدرک دانشنامه تخصصی پیش نیاز و یا گواهی قبولی آن از دانشگاهها و مراکز مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۴/۳ - داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا معافی برای آقایان

تبصره ۱: کلمه معافی به مفهوم معافیت دائمی می باشد و داوطلبان دارای معافیت موقت پزشکی و یا کفالت با مسئولیت خود می توانند در آزمون پذیرش شرکت نمایند. بدیهی است در صورت فرا خوانده شدن به انجام خدمت وظیفه، این وزارتخانه هیچ گونه تعهدی برای ترخیص آنان به عهده نخواهد گرفت.

تبصره ۲: داوطلبانی که در حال انجام خدمات قانونی شامل خدمت وظیفه عمومی یا پیام آوران بهداشت می باشند در صورت ارایه گواهی مبنی بر اینکه مدت سربازی آنان ، در مورد داوطلبان آزمون مهرماه تا تاریخ ۱۴ بهمن ماه همان سال و در مورد داوطلبان آزمون اسفند ماه تا تاریخ ۳۱ شهریور ماه سال بعد به اتمام می رسد مجاز به شرکت در آزمون پذیرش خواهند بود.

تبصره ۳: آن دسته از متقاضیانی که به عنوان ماده یک قانون نحوه تامین اعضاء هیئت علمی مشغول انجام خدمت وظیفه در دانشگاههای علوم پزشکی می باشند در صورتی که در مورد داوطلبان آزمون مهر ماه تا تاریخ ۱۴ بهمن ماه همان سال و در مورد داوطلبان آزمون اسفند ماه تا تاریخ ۳۱ شهریور ماه سال بعد حداقل معادل طول دوره خدمت وظیفه مصوب ستاد فرماندهی نیروهای مسلح (در حال حاضر ۱۸ تا ۲۱ ماه) را گذرانده باشند می توانند به طور مشروط در آزمون شرکت نمایند و در صورت قبولی و نداشتن منع قانونی از نظر اداره نظام وظیفه ، طبق مقررات شروع به آموزش نمایند.

تبصره ۴: از میان حائزین رتبه های اول تا سوم امتحانات دانشنامه تخصصی هر رشته پیش نیاز در هر سال تحصیلی در صورتی که مشمول خدمت وظیفه عمومی باشند با رعایت سایر شرایط مندرج در آئین نامه می توانند به طور مشروط در آزمون پذیرش اسفند ماه ثبت نام و شرکت نمایند و در صورت قبولی با استفاده از ماده یک قانون نحوه تامین اعضاء هیئت علمی ، تا تاریخ ۳۱ شهریور ماه سال بعد از خدمت ترخیص شده ، شروع به آموزش نمایند.

۴/۴ - هر داوطلب می تواند بدون محدودیت دفعات در آزمون پذیرش فلو شرکت نماید.

۴/۵ - نداشتن نقص عضو مؤثر حرفه ای بر حسب رشته پیش نیاز

۴/۶ - عدم اشتغال به تحصیل در یکی از رشته های فوق تخصصی پزشکی و دوره های تکمیلی تخصصی (فلوشیپ) و Ph.D

تبصره: دارندگان گواهی دوره تکمیلی تخصصی ، یا کسانی که دوره مذکور را با موفقیت طی نموده اند و یا قبول شدگان آزمون نهایی فوق تخصصی در یکی از رشته های پزشکی (به استثناء قبول شدگان آزمون نهایی رشته فوق تخصصی بیماریهای قلب و ریه) مجاز به شرکت در آزمون پذیرش نمی باشند.

ب) شرایط اختصاصی

ماده ۵ - اعضاء هیئت علمی رسمی (قطعی یا آزمایشی) دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و نیز داوطلبانی که با استفاده از شرایط تبصره ۴ بند ۳/۴ قصد ورود به دوره را دارند می بایست هنگام ثبت نام یکی از مدارک مستند ذیل را حسب مورد ارایه نمایند:

الف) حکم استادیاری رسمی (قطعی یا آزمایشی) و اعلام نیاز دانشگاه محل خدمت

ب) گواهی رتبه برتر در رشته پیش نیاز به تأیید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی

ماده ۶ - داوطلبان مشغول خدمت در یکی از وزارتخانه ها ، سازمانها و نهادها در هنگام ثبت نام موظف به ارایه معرفی نامه از سازمانهای ذیربط مبنی بر موافقت یا ماموریت آموزشی خود در صورت قبولی در آزمون پذیرش می باشند.

ج) آزمون پذیرش

ماده ۷ - آزمون پذیرش فلو در مراکز آموزشی دارای مجوز آن رشته از دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی، به صورت غیر متمرکز، توسط دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی در اسفند و یا مهرماه هر سال برگزار می شود.

تبصره: آزمون پذیرش در کلیه رشته ها به صورت کتبی و شفاهی توسط دانشگاه مربوطه برگزار می گردد. دانشگاهها موظفند شیوه برگزاری آزمون را هنگام ثبت نام اعلام نمایند.

پذیرش نهایی قبول شدگان آزمون پذیرش فلو از طریق معدل گیری آزمون کتبی (۱۰۰ سؤال) و آزمون شفاهی (به صورت آسکی) به ضریب ۲ به ۱ و با رعایت کلیه مقررات انجام می پذیرد.
(شفاهی + نمره کتبی $\times 2$)

۳

ماده ۸ - هر داوطلب می تواند با توجه به رشته تخصصی پیش نیاز و ظرفیت های تعیین شده، یکی از رشته های تکمیلی تخصصی را انتخاب و در آزمون پذیرش شرکت نماید.

ماده ۹ - ثبت نام در دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور که دارای مجوز آموزشی از دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی در رشته مربوطه می باشند طبق اعلام عمومی (از طریق جراید) در نیمه اول دی ماه و یا نیمه اول مرداد ماه هر سال تحصیلی انجام می شود.

ماده ۱۰ - پس از ثبت نام و انتخاب رشته، تغییر رشته به هیچ عنوان مجاز نمی باشد.

ماده ۱۱ - دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی برگزار کننده آزمون موظفند پس از اتمام تاریخ ثبت نام، مدارک داوطلبان آزمون اسفند ماه را حداکثر تا سی ام دیماه و داوطلبان آزمون مهرماه را حداکثر تا سی ام مرداد ماه برای بررسی به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ارسال نمایند.

۱۱/۱ - اعضای هیئت علمی رسمی آزمایشی، رسمی قطعی و پیمانی دانشگاهها به میزان حداقل ۵۰ درصد ظرفیت هر رشته - محل در صورت کسب ۸۰ درصد حدنصاب نمره قبولی مورد پذیرش قرار می گیرند.

بدیهی است در صورت پر نشدن ظرفیت اعضای هیئت علمی و نیز عدم احراز حدنصاب از بین داوطلبان آزاد پذیرش به عمل خواهد آمد.

تبصره ۱: در شرایط مساوی اولویت با اعضای هیئت علمی تمام وقت جغرافیایی می باشد.

تبصره ۲: متقاضیان استفاده کننده از سهمیه اعضای هیئت علمی مشمول ماده ۱۱/۱ (جدید) موظف به سپردن تعهد به میزان سه برابر مدت آموزش به دانشگاه مربوطه هستند.

۱۱/۲ - دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی برگزار کننده آزمون موظفند طی مدت دو هفته پس از برگزاری آزمون، اسامی پذیرفته شدگان هر رشته را حداکثر تا ظرفیت از پیش اعلام شده به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی، اعلام نمایند. دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اسامی پذیرفته شدگان مشمول خدمات قانونی را برای ترخیص، به معاونت درمان، دانشگاه یا سازمان محل خدمت اعلام می کند.

بخش سوم : دوره آموزشی
الف) ثبت نام پذیرفته شدگان

ماده ۱۲ - دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند نسبت به ثبت نام پذیرفته شدگان آزمون مهرماه در نیمه دوم دی ماه همان سال و پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه در نیمه اول شهریور ماه سال بعد اقدام نمایند.
۱۲/۱ -

الف) دانشگاههای محل تحصیل موظفند نسبت به جایگزینی پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه که در موعد مقرر ثبت نام ننموده و یا در فاصله اول مهرماه تا ۵ آبان ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف دهند ، حداکثر تا تاریخ ۱۵ آبان ماه سال تحصیلی مربوطه اقدام نمایند.

ب) دانشگاههای محل تحصیل موظفند نسبت به جایگزینی پذیرفته شدگان آزمون مهرماه که در موعد مقرر ثبت نام ننموده و یا در فاصله ۱۵ بهمن تا ۲۰ اسفند ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف دهند ، حداکثر تا پایان اسفند ماه سال تحصیلی مربوطه اقدام نمایند.

۱۲/۲ - کسانی که در مراکز آموزشی ، بهداشتی و درمانی مسئولیت اداری و اجرایی دارند نمی توانند به طور همزمان به تحصیل در رشته تکمیلی تخصصی بپردازند.

ب) تعهدات

ماده ۱۳ - مستخدمین رسمی دانشگاههای علوم پزشکی ملزم به سپردن تعهد محضری به میزان دو برابر مدت آموزش به محل استخدام می باشند و دانشگاه محل استخدام موظف به پرداخت ۵۰٪ کلیه هزینه های تحصیلی برابر ضوابط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه محل تحصیل می باشد.

۱۳/۱ - شاغلین مشمول ماده ۶ این آئین نامه ملزم به سپردن تعهد به محل استخدام خود هستند و سازمان مربوطه موظف به پرداخت کلیه هزینه های تحصیلی ، برابر ضوابط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه محل تحصیل می باشد.

۱۳/۲ - متقاضیانی که با استفاده از تبصره ۳ یا ۴ بند ۴/۳ این آئین نامه در دوره های تحصیلات تکمیلی تخصصی پذیرفته می شوند موظف به سپردن تعهد به میزان دو برابر مدت آموزش به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی می باشند.

۱۳/۳ - اخذ تعهد از پذیرفته شدگان به نحوی است که در صورت اضافه شدن به تعهدات قبلی در مجموع از ۱۰ سال تجاوز ننماید.

۱۳/۴ - میزان شهریه داوطلبان آزاد را هیئت امنا دانشگاه تعیین می نماید.

ج) شروع دوره

ماده ۱۴ - پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه از اول مهرماه سال تحصیلی بعد و پذیرفته شدگان آزمون مهر ماه از ۱۵ بهمن ماه همان سال تحصیلی ، موظفند پس از ثبت نام دوره آموزشی را شروع نمایند.

تبصره ۱: عدم ثبت نام پذیرفته شدگان در موعد مقرر، یا عدم شروع دوره ثبت نام شدگان به دلایل غیر موجه برای پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه حداکثر تا آخر مهر ماه سال بعد و برای پذیرفته شدگان آزمون مهرماه حداکثر تا آخر بهمن ماه همان سال تحصیلی به منزله انصراف قطعی تلقی می شود.

تبصره ۲: مهلت شروع به آموزش افراد جایگزین در مورد پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه حداکثر تا ۳۰ آبان ماه سال تحصیلی بعد و در مورد پذیرفته شدگان آزمون مهرماه حداکثر تا ۱۵ فروردین ماه همان سال تحصیلی می باشد.

د) آموزش دوره

ماده ۱۵ - آموزش دوره های جاری فلوشیپ بر مبنای برنامه آموزشی که محتوای آموزشی و طول آن را دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی تعیین می کند، قابل اجرا است. البته هر دانشگاه می تواند تا ۲۰ درصد تغییر در برنامه آموزشی مصوب بنا بر مقتضیات خود ایجاد نماید.

۱۵/۱ - طول دوره رشته های تکمیلی تخصصی ۱۲ تا ۱۸ ماه کامل است که توسط شورای آموزش پزشکی و تخصصی تعیین می شود.

تبصره: گروه آموزشی مجاز است براساس توانایی های علمی و عملی فلو در رابطه با تمدید دوره آموزشی وی تصمیم گیری نماید.

۱۵/۲ - فلو موظف است وظایف آموزشی، پژوهشی و درمانی اعم از آموزش دوره های پایین تر، برگزاری کلاس های نظری، کار آموزی های بیمارستانی و درمانگاهی و کشیک را مطابق برنامه گروه آموزشی مربوطه انجام دهد.

۱۵/۳ - خدمت فلو به طور تمام وقت (حداقل از ساعت ۸ صبح لغایت ۱۶) و براساس برنامه گروه آموزشی می باشد و در طول دوره آموزش حق هیچ گونه اشتغال خارج از برنامه گروه آموزشی مربوطه از جمله طبابت در مطب را ندارد.

تبصره ۱: اشتغال فلو در رشته مربوطه در کلینیک ویژه، به شرط موافقت بخش آموزش دهنده حداکثر دو روز در هفته بلامانع است و پرداخت حق الزحمه این گروه از فلوها برابر مقررات کلینیک ویژه می باشد.

تبصره ۲: دانشگاه تربیت کننده فلوشیپ موظف است بر طبق ضوابط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی از دانش آموختگان دوره های فلوشیپ ارزشیابی پایان دوره به عمل آورد.

۱۵/۴ - فلوهایی که با ماموریت آموزشی به دوره های تکمیلی تخصصی وارد می شوند مشمول کلیه مقررات و ضوابط دوره آموزشی مربوطه می باشند.

ه) مرخصی ها

ماده ۱۶ - هر فلو می تواند از مرخصی های سالیانه، استعلاجی و زایمان بر حسب مورد استفاده نماید.

۱۶/۱ - هر فلو می تواند با رعایت مقررات، به ازای هر سال تحصیلی حداکثر ۱۵ روز از مرخصی سالیانه استفاده نماید. مدت مذکور جزء دوره آموزش محسوب می گردد.

۱۶/۲ - هر فلو می تواند با ارایه گواهی پزشکی تأیید شده از سوی شورای پزشکی دانشگاه محل تحصیل از مرخصی استعلاجی استفاده نماید.

تبصره: در صورتی که مدت مرخصی استعلاجی فلو از سه ماه تجاوز کند، ادامه دوره منوط به تأیید گروه آموزشی مربوطه خواهد بود و بنا به درخواست دانشگاه دبیرخانه می تواند نسبت به معرفی فرد جایگزین اقدام نماید.

۱۶/۳ - استفاده فلوهای خانم از چهار ماه مرخصی زایمان برای یک بار در طول دوره بلامانع می باشد.
۱۶/۴ - مدت زمان مرخصی های استعلاجی و زایمان جزء دوره آموزش محسوب نشده و به طول دوره افزوده می شود.

و) تغییر رشته، انتقال و میهمانی

ماده ۱۷ - پذیرفته شدگان مجاز به تغییر رشته نمی باشند.

ماده ۱۸ - انتقال پذیرفته شدگان جزء در موارد ذیل ممنوع است:

الف) در صورت لغو صلاحیت بخش آموزش دهنده دوره تکمیلی تخصصی برابر آئین نامه ارزشیابی بخش ها، انتقال فلوهای تکمیلی تخصصی پذیرفته شده به سایر بخش های مورد تأیید، با نظر هیئت ممتحنه رشته پیش نیاز و موافقت دانشگاه مقصد بلامانع است.

ب) در صورتی که برابر آئین نامه ارزشیابی بخش ها صلاحیت بخش آموزشی تکمیلی تخصصی به صورت موقت لغو گردد انتقال فلوهای پذیرفته شده تا احراز مجدد صلاحیت آموزشی، به سایر بخش های مورد تأیید، با نظر هیئت ممتحنه رشته پیش نیاز و موافقت دانشگاههای مقصد بلامانع است.

ماده ۱۹ - میهمان شدن در دوره های تکمیلی تخصصی ممنوع می باشد.

ز) ترک تحصیل و انصراف

ماده ۲۰ - ترک تحصیل یا انصراف در طول دوره انقصال از آموزش در آن داده می شود.

۲۰/۱ - عدم مراجعه پذیرفته شدگان برای ثبت نام در موعد مقرر به منزله انصراف قطعی تلقی می شود.

۲۰/۲ - در صورت ترک تحصیل و یا انصراف از آموزش، چنانچه مدت انقصال بیش از یک ماه نباشد می تواند با موافقت گروه آموزشی مربوطه به تحصیل باز گردد و در صورت انقصال بیش از یک ماه حق ادامه تحصیل در دوره مربوطه را نداشته و مطابق مقررات با وی رفتار می شود.

تبصره: در مورد پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه اعلام انصراف تا پنجم آبان ماه سال تحصیلی شروع دوره و در مورد پذیرفته شدگان آزمون مهرماه اعلام انصراف تا بیستم اسفند ماه سال تحصیلی شروع دوره انصراف قطعی تلقی شده و بازگشت به تحصیل در آن دوره مجاز نمی باشد.

۲۰/۳ - فلوهایی که ضمن تحصیل متقاضی انصراف می باشند باید درخواست انصراف خود را برای اخذ موافقت به دانشگاه محل تحصیل ارائه نمایند.

۲۰/۴ - دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی موظفند در صورت موافقت، مراتب انصراف را حداکثر ظرف مدت دو هفته به مراجع ذیربط اعلام نمایند.

۲۰/۵ - پرونده پذیرفته شدگان آزمون اسفند ماه که پس از پنجم آبان ماه سال تحصیلی شروع دوره و پذیرفته شدگان آزمون مهرماه که پس از ۲۰ اسفند ماه سال تحصیلی شروع دوره حکم فلویشی آنان لغو

می شود به دفتر حقوقی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ارسال می گردد تا براساس تعهد سپرده شده و مقررات موجود با آنها رفتار شود.

بخش چهارم : امور رفاهی

ماده ۲۱ - کمک هزینه تحصیلی فلوهای که دارای تعهد خدمت به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی می باشند معادل ۸۰٪ حقوق و فوق العاده شغل استادیار پایه یک و ۵۰٪ مزایای طرح تمام وقتی از محل درآمدهای اختصاصی با تصویب هیئت امناء دانشگاه / دانشکده می باشد. میزان عیدی و افزایش سنواتی کمک هزینه تحصیلی فلوهای دوره تکمیلی تخصصی معادل استادیاران پایه یک می باشد.

۲۱/۱ - فلوها در مدت مرخصی استحقاقی و زایمان از کمک هزینه تحصیلی برخوردار می باشند.

۲۱/۲ - در مدت مرخصی استعلاجی بیش از سه ماه ، به فلوها کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی گیرد.

۲۱/۳ - به فلوهایی که با ماموریت آموزشی در دوره های تکمیلی تخصصی شرکت می کنند کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی گیرد و حقوق و مزایای آنان توسط محل استخدام و براساس مقررات مربوطه پرداخت می شود.

۲۱/۴ - به فلوهای آزاد (مشمول بند ۱۳/۴) کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی گیرد.

۲۱/۵ - فلوهایی که تمایل داشته باشند از مزایای بیمه خدمات درمانی به صورت خویش فرما استفاده نمایند ، می توانند با پرداخت ۵۰٪ حق سرانه از این امتیاز برخوردار شوند.

بخش پنجم : پایان دوره و صدور گواهی

ماده ۲۲ - شرایط اتمام دوره

الف) تکمیل دوره آموزشی براساس برنامه آموزشی مصوب هر رشته

ب) اعلام موفقیت در اتمام دوره آموزشی توسط بخش آموزش دهنده

۲۲/۱ - دانشگاه محل آموزش موظف است ظرف مدت دو هفته پس از پایان دوره ، مراتب موفقیت فلو را به مراکز ذیربط اعلام نمایند.

۲۲/۲ - دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی هیچ گونه مدرک و یا گواهی قبل از موفقیت در اتمام دوره برای فلوهای دوره تکمیلی تخصصی صادر نمی نماید.

۲۲/۳ - دانشگاههای محل آموزش موظفند مراتب اتمام دوره را پس از موفقیت در گذراندن دوره آموزش و ارایه تسویه حساب قطعی به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اعلام نمایند.

۲۲/۴ - گواهی دوره تکمیلی تخصصی پس از موفقیت در گذراندن دوره و اعلام فراغت از تحصیل ، با امضاء مشترک رئیس دانشگاه محل آموزش و دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی صادر می شود.

ماده ۲۳ - در موارد ابهام این آئین نامه ، رفع ابهام به عهده شورای دبیران رشته های پیش نیاز خواهد بود.